

Till
Utredningen om en tioårig grundskola (U2020:02)

Skriftliga kommentarer till utredningen om en tioårig grundskola

Svenska Tornedalingars Riksförbund-Tornionlaaksolaiset, STR-T, företrädare för den nationella minoriteten tornedalingar, kväner och lantalaiset samt det nationella minoritetsspråket meänkieli lämnar nedan synpunkter till utredningen med utgångspunkt i det STR-T representerar.

Den svenska utbildningsmodellen för nationella minoritetsspråk har kritiserats vid ett flertal tillfällen av Europarådet. Vid uppföljningsseminariet med Europarådet i november 2018 uttryckte rådets experter stor oro för den svenska utbildningssituationen. **Utredningen bör ta del av expertkommitténs senaste rekommendationer till Sverige.**¹

STR-T kan konstatera att följande utmaningar kvarstår:

- ✓ Det saknas en utbildningsstrategi för meänkieli och övriga nationella minoritetsspråk.
- ✓ Brister i modersmålsundervisning i meänkieli är inte åtgärdade.
- ✓ Lärarutbildning och lärarfortbildning motsvarar inte rådande behov.
- ✓ Det behövs en kraftfullare samordning och myndighetsstyrning inom utbildning.
- ✓ För närvarande existerar ingen tvåspråkig undervisning i meänkieli.
- ✓ Kunskapen om tornedalingar, kväner och lantalaiset är fortfarande låg hos majoritetsbefolkningen.

Den 15 november 2017 överlämnades betänkandet "Nationella minoritetsspråk i skolan – förbättrade förutsättningar till undervisning och revitalisering" (SOU 2017:91). STR-T menar att betänkandet presenterar lösningar på de utmaningar som Sverige har när det gäller utbildning i nationella minoritetsspråk. **STR-T kräver att utredningen om en tioårig grundskola tar hänsyn till förslag i SOU 2017:91.** Hösten 2020 redovisade Institutet för språk och folkminnen, Isof, sitt regeringsuppdrag² som betonar betydelsen av en obruten utbildningskedja när det gäller nationella minoritetsspråk. Rapporten från Isof bekräftar också att förslag som lämnades i SOU 2017:91 bör verkställas. **STR-T poängterar att utredningen bör ta del av Isofs rapport.**

STR-T är av åsikten att utredningen ska ta hänsyn till följande:

- **Oavsett vad utredningen kommer fram till får det under inga omständigheter inverka negativt på utbildning om tornedalingar, kväner och lantalaiset och utbildning i meänkieli.**
- **Rätten till modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk måste barnen ha under alla årskurser.**
- **Kursplanen i modersmålsundervisningen ska ses över och anpassas till barnens kunskapsnivå samt ålder.**

¹ https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=0900001680711410

² Handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romska Redovisning av regeringsuppdrag Ku2019/01339/CSM

- **Lärare ska ha adekvat kunskap i lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk så att barnen får sina rättigheter tillgodosedda. Skolhuvudmän ska tillgodose att föräldrar informeras om rätten till modersmålsundervisning i dessa språk.**

STR-T vill även att utredningen kallar till dialog när utredningens förslag är formulerade.

Dag som ovan

Kerstin Salomonsson
Ordförande

Maja Mella
Verksamhetsledare

